

การอบรมห้องสมุดสีเขียว
และสำนักงานสีเขียว

การบริหารจัดการแผนเพื่อการพัฒนาห้องสมุดสีเขียว และ การประเมินด้านห้องสมุด

วันศุกร์ที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2568

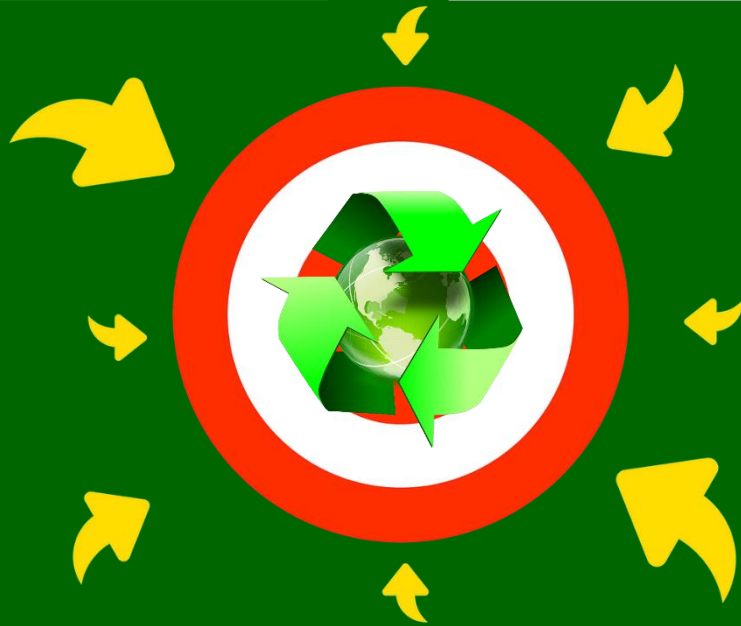

โดย นางสาวรนาภรณ์ จิมแพ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
กรรมการบริหารชมรมห้องสมุดสีเขียว (ตรวจประเมิน)

แผนพัฒนาห้องสมุดสีเขียว

ความสำคัญของห้องสมุดสีเขียว

การบริหารจัดการห้องสมุดสีเขียว

การให้บริการที่มีคุณภาพ
และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

การจัดหาและการให้บริการ
ทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง
กับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ห้องสมุดสีเขียว

การลดปริมาณ

การปล่อยก๊าซเรือนกระจก

มาตรฐานห้องสมุดสีเขียว พุทธศักราช 2566

จำนวน 9 หมวด

เกณฑ์การประเมินห้องสมุดสีเขียว

หมวด	ด้านห้องสมุด เกณฑ์การประเมินของชมรมห้องสมุดสีเขียว (5 หมวด 12 ประเด็น 35 ตัวชี้วัด)	ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ใช้เกณฑ์การประเมินสำนักงานสีเขียว (Green Office) (6 หมวด 23 ประเด็น 63 ตัวชี้วัด)
หมวดที่ 1	การกำหนดนโยบาย การวางแผนการดำเนินงานและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	
หมวดที่ 2	การสื่อสารและการสร้างจิตสำนึก	
หมวดที่ 3	การจัดการทรัพยากรสารสนเทศและการให้บริการห้องสมุดสีเขียว	การใช้ทรัพยากรและพลังงาน
หมวดที่ 4	การส่งเสริมการเรียนรู้	การจัดการของเสีย
หมวดที่ 5	เครือข่ายความร่วมมือ	สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย
หมวดที่ 6	--	การจัดซื้อและจัดจ้าง

รู้
อดีต

- ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในอดีต
ไม่ดี *หาแนวทางป้องกัน/แก้ไข/ปรับปรุง
สิ่งที่ดี *รักษาไว้อย่างไร

เห็น
ปัจจุบัน

- รู้ตัวตน / วิเคราะห์ตนเอง
จุดอ่อน เรื่องที่ต้องปรับปรุง
จุดเด่น/จุดแข็ง *รักษาและยกระดับ
จุดพัฒนา *ต่อยอด

มอง
อนาคต

- เป้าหมายที่ต้องการจะไป
- ลงมือสู่ความสำเร็จ
(แผน / เงิน / คน / เครื่องมือ / ระบบ)

**การจัดทำ
แผนพัฒนา
ห้องสมุดสีเขียว**

ปัจจุบันเราอยู่ ณ จุดไหน ?

SWOT

อนาคตเราต้องการไปสู่จุดไหน ?

Vision

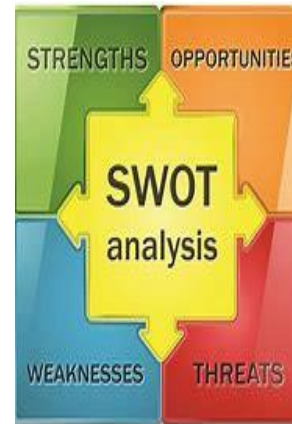
เราจะไปสู่จุดนั้นได้อย่างไร ?

*Strategy
Plan*

เราจะต้องทำหรือปรับเปลี่ยน
อะไรบ้าง ? เพื่อไปให้ถึงจุดนั้น

*Action
Plan*

ปัจจุบันเราอยู่ ณ จุดไหน ?

SWOT Analysis

ปัจจัยภายใน

ปัจจัยภายนอก

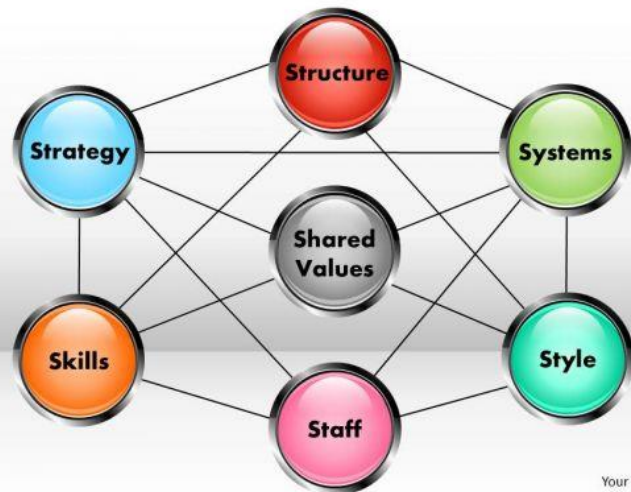
จุดแข็ง Strength

โอกาส Opportunities

จุดอ่อน Weakness

อุปสรรค Threats

McKinsey Framework

P	E	S	T	E	L
Political	Economic	Social	Technological	Environmental	Legal
<ul style="list-style-type: none"> Government stability Tax Policy Regulation Infrastructure 	<ul style="list-style-type: none"> Economic growth Inflation Monetary policy Employment rates 	<ul style="list-style-type: none"> Income distribution Demography Education Lifestyle factors 	<ul style="list-style-type: none"> International influences Tech transfer R&D initiatives Communication chanel 	<ul style="list-style-type: none"> Environmental restrictions Climate change Energy savings Workforce health 	<ul style="list-style-type: none"> Regional laws Court system Health & safety Law enforcement
ANALYSIS					

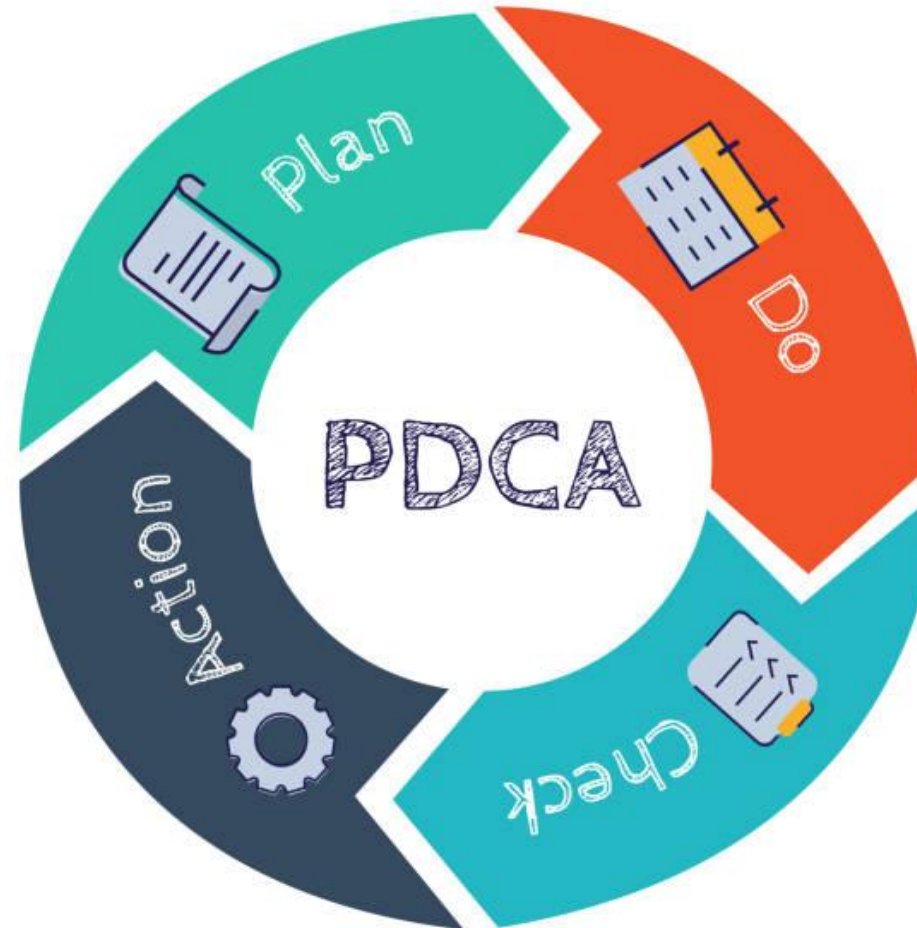
TOWS Matrix

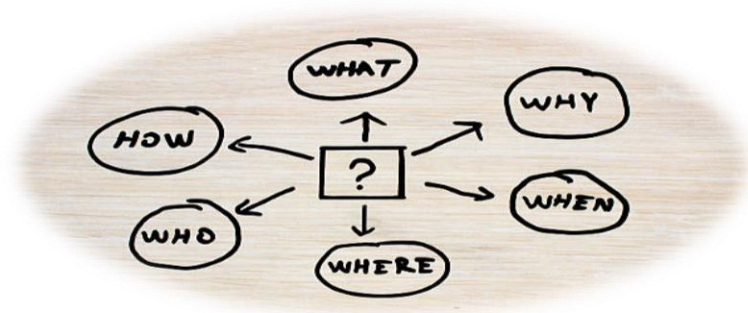

ปัจจัยภายใน / ปัจจัยภายนอก	Strength 1 2 3	Weakness 1 2 3
Opportunities 1 2 3	SO – กลยุทธ์เชิงรุก จุดแข็งเพื่อกุมโอกาส	WO – กลยุทธ์เชิงแก้ไข ลดจุดอ่อน โดยใช้โอกาสในการแก้ไข
Threats 1 2 3	ST – กลยุทธ์เชิงป้องกัน ใช้จุดแข็งที่มี เพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรค	WT – กลยุทธ์เชิงรับ ลดจุดอ่อน และ หลีกเลี่ยงอุปสรรค

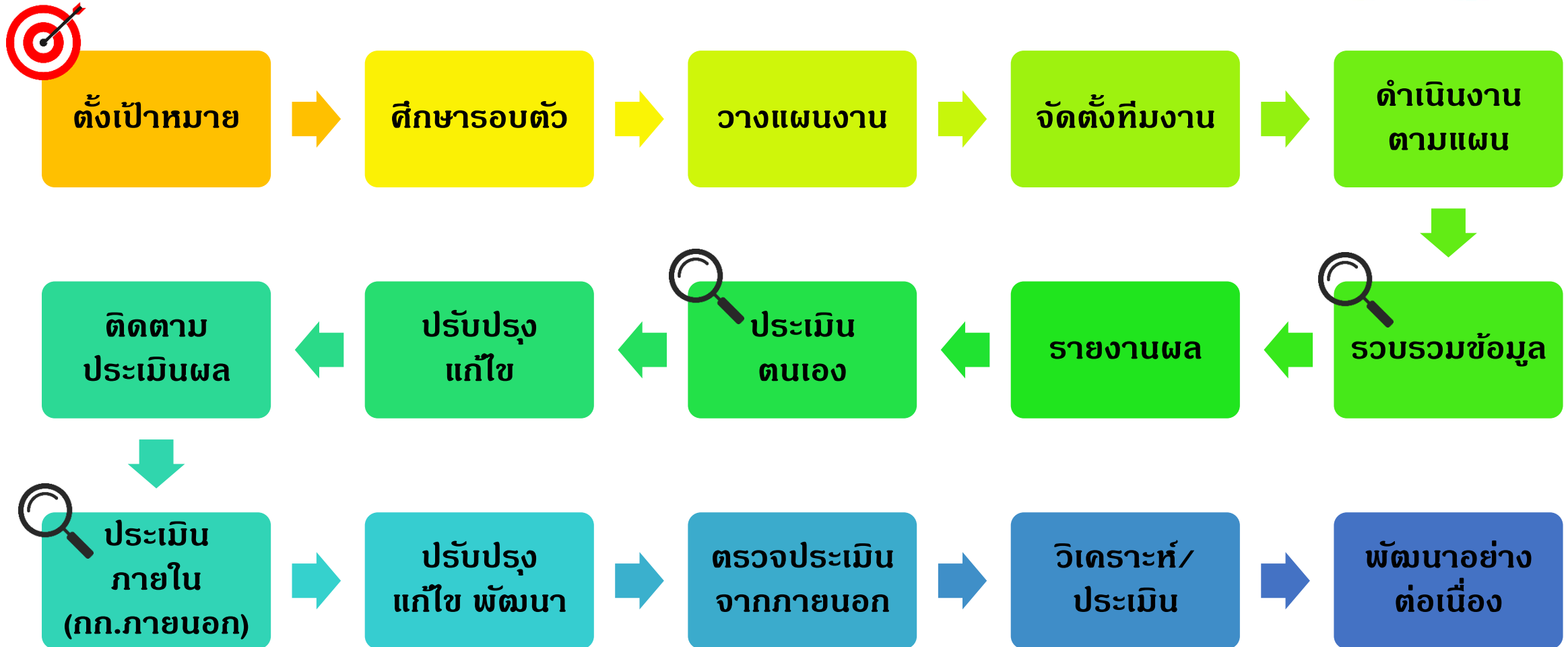
การบริหารจัดการแผนพัฒนาห้องสมุดสีเขียว และ การประเมินด้านห้องสมุด

Who	บุคคลที่เกี่ยวข้อง
What	สิ่งที่ต้องดำเนินการ
Where	สถานที่ใดบ้าง
When	ระยะเวลาที่ใช้
Why	สาเหตุ/เหตุผลที่ต้องดำเนินการ
How	วิธีการ/ขั้นตอน/กระบวนการ

การบริหารจัดการแผนพัฒนาห้องสมุดสีเขียว และ การประเมินด้านห้องสมุด

ขนาดที่เราต้องการไปสู่จุดไหน ?

Vision = การมองการณ์ไกล

(ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์) วิสัยทัศน์ คือ ภาพแห่งความใฝ่ฝัน ความต้องการในอนาคต ที่เห็นได้อย่างชัดเจนในปัจจุบัน ซึ่งเป็นภาพที่ยิ่งใหญ่ตระการตา สะท้อนความคิดเชิงรุก และเชื่อมั่นว่าภาพนั้นสามารถเป็นไปได้ จนส่งผลเป็นการลงแรงกระทำอย่างมุ่งมั่น จนกว่าจะสำเร็จ ผสมผสานองค์ประกอบของจินตนาการ การกำหนด เป้าหมาย การมองอนาคต การวางแผน การดำเนินการตามเป้าหมายนั้น ด้วยใจที่ยึดมั่นจนถึงที่สุด องค์ประกอบเหล่านี้ เป็นคุณสมบัติส่วนบุคคลที่เรียกว่า “วิสัยทัศน์”

V = Value

คุณค่า / มูลค่า

I = Image

จินตนาการ / ภาพที่ต้องการจะเป็น

S = Significant

ความเป็นตัวตน

I = Information

ข้อมูล ข้อเท็จจริงที่เป็นไปได้

O = Opportunity

โอกาสที่จะทำให้เป็นจริง

N = New

สร้างสิ่งใหม่

- ☐ กระชับ ชัดเจน
- ☐ ทำท่าย เชิงรุก
- ☐ แตกต่างจากปัจจุบัน
- ☐ มุ่งสู่อนาคต
- ☐ ความสัมพันธ์
- ☐ เป็นเหตุเป็นผล
- ☐ มีความเป็นไปได้
- ☐ สื่อสารได้ง่าย / ง่ายต่อความเข้าใจ
- ☐ ความยิ่งใหญ่
- ☐ ภาพแ่งบวก / การพัฒนา
- ☐ สะท้อนค่านิยมหลัก Core Value
- ☐ ชี้นำ สร้างแรงบันดาลใจ
- ☐ ปรับเปลี่ยน / เปลี่ยนแปลง
- ☐ สร้างความเชื่อมั่น / ความพร้อม

เราจะไปสู่จุดนั้นได้อย่างไร ?

Strategy
Plan

เราจะต้องทำหรือปรับเปลี่ยนอะไรบ้าง ?
เพื่อไปให้ถึงจุดนั้น

Action
Plan

KU
KASETSART
UNIVERSITY

แผนยุทธศาสตร์ระยะยาว (3-5 ปี)

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์	คำเป้าหมาย/งบประมาณ				ผู้รับผิดชอบ	ระยะ/ ช่วงเวลา ดำเนินการ
				ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่		

↓ แผนปฏิบัติการประจำปี

แผนงาน	โครงการ/ กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ	คำเป้าหมาย	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ	ช่วงเวลา ดำเนินการ

ยุทธศาสตร์

เป้าประสงค์

กลยุทธ์

ตัวชี้วัด

คำเป้าหมาย

งบประมาณ

ผู้รับผิดชอบ

แผนงาน

โครงการ

ระยะ/ช่วงเวลา
ดำเนินการ

กิจกรรม

Output (ผลผลิต)

ผลที่เกิดขึ้นทันที โดยตรงจากการดำเนินงาน

Impact (ผลกระทบ)

ผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากผลผลิต

Outcome (ผลลัพธ์)

ผลที่ระยะยาวต่อเนื่องจากผลกระทบ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ :

การวัดที่เป็นสิ่งที่เป็นรูปธรรม วัดสิ่งที่นับได้ หรือสิ่งที่มีลักษณะเชิงกายภาพ โดยมีหน่วยการวัด เช่น จำนวน ร้อยละ และระยะเวลา เป็นต้น

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ :

การวัดที่เป็นสิ่งที่เป็นนามธรรม สิ่งที่ไม่เป็นค่าเชิงปริมาณ หรือเป็นหน่วยวัดใด ๆ แต่เป็นการวัดที่อิงกับค่าเป้าหมาย ที่มีลักษณะพรรณนา เช่น ระดับของการบริหารจัดการ/ประสิทธิภาพ ความพึงพอใจ เป็นต้น

ตัวชี้วัดที่ดี -- SMART	รายละเอียด
Specific (เจาะจง)	ชัดเจน ไม่กำกวม เข้าใจง่าย (ต้องทำอะไร/อย่างไร)
Measurable (วัดได้)	วัดได้จริง เปรียบเทียบได้ วิเคราะห์ผลทางสถิติได้
Achievable (บรรลุผล) Agreed Upon (เห็นชอบ)	<ul style="list-style-type: none"> - ควบคุมได้โดยตรง ส่งผลถึงความสำเร็จ/การบรรลุได้ - ต้องยอมรับ/เห็นชอบร่วมกัน
Realistic (เป็นจริงได้)	เหมาะสมกับองค์กร ทำสำเร็จได้ ต้นทุนที่ใช้เหมาะสม
Time Bound (กรอบเวลา)	ดำเนินการได้ในเวลาที่กำหนด ทันสมัย

แผนยุทธศาสตร์ระยะยาว (3-5 ปี)

ยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	กลยุทธ์	ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์	ค่าเป้าหมาย/งบประมาณ				ผู้รับผิดชอบ	ระยะ/ช่วงเวลาดำเนินการ
				ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4		
การบริหารจัดการห้องสมุดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	พัฒนาการบริหารจัดการและการให้บริการสู่ห้องสมุดสีเขียว (Green Library)	1. สนับสนุนการบริหารจัดการและการบริการตามมาตรฐานสากล 2. พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือห้องสมุดสีเขียว	1. มาตรฐานที่ได้การรับรอง (จำนวน) 2. ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่ลดลงจากปีก่อน (ร้อยละ) 3. กิจกรรมร่วมกับเครือข่ายฯ (จำนวน)	1 2 2	1 5 2	1 5 2	2 5 2	- รองผู้อำนวยการด้าน.... - ประธานคณะทำงาน.....	4 ปี

แผนปฏิบัติการประจำปี

แผนงาน	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัดโครงการ	ค่าเป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ	ช่วงเวลาดำเนินการ
แผนงานห้องสมุดสีเขียว	1. โครงการจัดการพลังงานอย่างยั่งยืน	ปริมาณการใช้ไฟฟ้าลดลงจากปีก่อน (ร้อยละ)	5	100,000	ประธานคณะทำงาน....	ตุลาคม 25... – กันยายน 25...
	2. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ห้องสมุดสีเขียว	1. ปริมาณขยะที่ลดลง (ร้อยละ) 2. กลุ่มเป้าหมายผ่านการทดสอบความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ) 3. ความพึงพอใจและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย)	10 80 >3.51	100,000		ตุลาคม 25... – มิถุนายน 25...

ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ	ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ
1. จำนวนผู้รับบริการเข้าร่วมกิจกรรมทดสอบความรู้ไม่น้อยกว่า 500 คน		
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด		
3. ร้อยละ 80 ของผู้รับบริการที่เข้ารับการอบรมมีความรู้และความเข้าใจในระดับมากขึ้นไป		
4. ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมอยู่ระดับดีมาก-ดีเยี่ยม		
5. ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าค่าเฉลี่ย 3.51		
6. ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ย ≥ 3.51 (ระดับมาก-มากที่สุด)		
7. ระดับการรับรู้กิจกรรมห้องสมุดสีเขียวผ่านช่องทางประชาสัมพันธ์ (ระดับมาก-มากที่สุด)		
8. ปริมาณการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศด้านสิ่งแวดล้อมไม่น้อยกว่า 100 รายการต่อปี		
9. ระดับประสิทธิภาพของการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศตามเกณฑ์ที่กำหนด (5 ระดับ)		
10. จำนวนกิจกรรมความร่วมมือกับชมรม/เครือข่ายห้องสมุดสีเขียวไม่น้อยกว่า 2 กิจกรรม		

WORKSHOP

แผนงาน	โครงการ	ตัวชี้วัด (Output / Impact / Outcome)
แผนงานรับรองมาตรฐาน	A> โครงการพัฒนาสู่การเป็นองค์กรสีเขียว/องค์กรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม B> โครงการตรวจประเมินรับรองมาตรฐานการจัดการพลังงานและสิ่งแวดล้อม	
แผนงานพัฒนา/ปรับปรุง กายภาพ	C> โครงการพัฒนาพื้นที่สีเขียว D> โครงการปรับปรุงอาคารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	
แผนงานส่งเสริมการมีส่วนร่วม (บุคลากร / ผู้ใช้บริการ)	E> โครงการอบรมให้ความรู้/ศึกษาดูงาน/KM F> โครงการสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรสีเขียว	
แผนงานส่งเสริมการให้บริการ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	G> โครงการส่งเสริมการให้บริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (การจัดการขยะ) H> โครงการจัดหาและให้บริการทรัพยากรสารสนเทศ ด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม	

การบริหารจัดการแผนพัฒนาห้องสมุดสีเขียว และ การประเมินด้านห้องสมุด

ผู้บริหารสูงสุด

ทีมงาน/
บุคลากร

ระบบ
การจัดการ

... ทุกข้อสงสัย ...
..... มีคำตอบ

..ขอขอบคุณ..

สำหรับข้อมูล รูปภาพ และองค์ความรู้ที่ใช้อ้างอิง
เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมต่อการเรียนรู้
จากแหล่งความรู้ที่เผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ และจากหน่วยงานต่าง ๆ